

Keskkonnakompleksluba

Loa registrinumber		KKL-507837
Loa omaja andmed	Ärinimi / Nimi	AS Maag Eesti
	Registrikood / Isikukood	10156832
Tegevuskoha andmed	Nimetus	Ülgase broilerifarm
	Aadress	Kanala, Ülgase küla, Jõelähtme vald, Harju maakond
	Katastritunnus(ed)	24504:004:0296
	Territoriaalkood EHAK	9838
	Käitise territoorium	Ruumikuju: 1 lahustükk ja 1 auk. Puudutatud katastriüksus: Kanala (24504:004:0296).
Tegevusvaldkond	Loaga reguleeritavad tegevused	Tööstusheide ehk kompleksluba; Saasteainete viimine paiksest heiteallikast välisõhku; Jäätmete käitlemine;
Loa andja andmed	Asutuse nimi	Keskkonnaamet
	Registrikood	70008658
	Aadress	Roheline 64, 80010 Pärnu
Loa kehtivuse periood	Loa versiooni kehtima hakkamise kuupäev	
	Lõppemise kuupäev	

Tööstusheide

T1. Käitise tegevus

Käitiste register

Käitise kood	KNR0000019	
Käitise nimetus	Ülgase broilerifarm	
Käitise asukoha kirjeldus	Ülgase broilerifarm asub Harjumaal Jõelähtme vallas Ülgase külas Kanala maaüksusel (kinnistu registriosa nr 8297502, katastritunnus 24504:004:0296). Jõelähtme vald asub Põhja–Eestis, Harjuma keskosas Tallinnast idas. Farm asub küla keskosas, küla tiheasustusliikumast piirkonnast loodes. Lähim elumaja asub tootmisterritooriumi piirist 50 m kaugusel, lähimast lindlast 110 m kaugusel.	
Aadress	Kanala, Ülgase küla, Jõelähtme vald, Harju maakond	
Territoriaalkood EHAK	9838	
Katastritunnus(ed)	24504:004:0296	
Käitise territoorium	Ruumikuju: 1 lahustükk ja 1 auk. Puudutatud katastriüksus: Kanala (24504:004:0296).	
Seotud käitised	Seotud käitise kood	Seotud käitise nimetus

Käitise tegevus

Käitise tegevus	Käitise põhitegevuseks on kodulindude (broilerite) intensiivkasvatus. Farmikompleksis on kohti kokku 57000 broilerile. Põhitoodang on umbes 456 000 lindu aastas. Aastas tekib veeseaduse alusel kehtestatud arvutusliku meetodika kohaselt ca 3027 kuupmeetrit (ca 1812,60 t) sügavallapanusõnnikut, aga käitaja poolt mõõdetud andmete kohaselt ca 1080 kuupmeetrit sügavallapanusõnnikut.
Ohukategooria	Pole ohtlik
Lähteolukorra aruanne	Lisa 1: Ülgase broilerifarmi lähteolukorra aruanne.pdf

Tegevusala

Tegevus- ja alltegevusvaldkond	Sea-, veise- ja linnukasvatus - Kodulindude intensiivkasvatus käitises linnukohtade arvuga üle 40 000 lindu
Tööaeg tundides ööpäevas	24
Tööaeg tundides aastas	8 760
Ülesseatud tootmisvõimsus	57 000 broilerikohta
Aastane tootmismah	456 000 lindu aastas
Põhitegevusala	Jah

T2. Parima võimaliku tehnika (PVT) rakendamine

PVT allikad

Jrk nr	Lühend	Allika nimetus	Viide (URL)	Avaldamise kuupäev	Jõustumise kuupäev
1.	IRPP	PVT-alased järeldused kodulindude ja sigade intensiivkasvatuse jaoks	https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=CELEX:32017D0302	21.02.2017	21.02.2021

Jrk nr	Tootmisetapid	Käitise KKJS-i ja tehnoloogia nimetused	Käitise KKJS-i ja tehnoloogia kirjeldused	PVT nõude kirjeldus	PVT lühend ja viide	
					PVT lühend	PVT number
1.	Juhtimine	Keskkonnajuhtimissüsteem (integreeritud juhtimissüsteem)	Ülgase farm ei ole sertifikaatidega kaetud, aga järgitakse juhtimisel ISO 9001:2015 (kvaliteedijuhtimissüsteemi standard), ISO 14001:2015 (keskkonnajuhtimissüsteemi standard) kui ka OHSAS 18001:2007 (töötervishoiu ja -ohutuse juhtimissüsteemi standard) põhimõtteid. 1) ISO 14001 elemendid rakendatud, siseauditid, juhtkonnapoolsed ülevaatused; 2), 3) Konkreetse vajaduse tekkimisel, näiteks uue lauda ehitamisel keskkonnakava; seatud keskkonnaeesmärgid; 4) Nimetatud aspektid on juhtkonna tähelepanu keskmes; 5) Tegutsemise tulemuslikkuse kontroll toimub läbi toodangu näitajate, mida seiratakse iga nädal; siseaudit toimiv; 6) KKJS-i ei rakendata, juhtimine põhineb heal põllumajandustaval Juhtkonnapoolne ülevaatus 1x aastas; 7) Parimate praktikate jälgimine; 8) Arvestatakse investeerimisel ja farmide rekonstrueerimisel; 9) Toimub võrdlus avalikult kättesaadava teabe põhjal Võimalusel võrdlus teise kontserni ettevõtete näitajatega.	PVT 1. Käitise üldise keskkonnatoime parandamisel seisneb PVT kõigile järgmistele tunnustele vastava keskkonnajuhtimissüsteemi rakendamises ja järgimises: 1) juhtkonna, sh tippjuhtkonna pühendumus; 2) juhtkonna poolt sellise keskkonnapolitiika määramine, mis muu hulgas näeb ette käitise keskkonnasäästlikkuse pidevat täiustamist; 3) vajaliku korra, eesmärkide ja sihttasemetega planeerimine ja kehtestamine koos finantsplaneerimise ja investeeringutega; 4) korra rakendamine, pöörates erilist tähelepanu järgmistele aspektidele: a) struktuur ja vastutus; b) väljaõpe, teadlikkus ja pädevus; c) kommunikatsioon; d) töötajate kaasamine; e) dokumenteerimine, f) tõhus protsessijuhtimine; g) hoolduskavad; h) valmisolek hädaolukorras ning hädaolukorras tegutsemise; i) vastavus keskkonnanõuetele õigusaktidele; 5) täitmise kontrollimine ja parandusmeetmete võtmine, pöörates erilist tähelepanu järgmistele aspektidele: a) seire ja mõõtmine (vt ka Teadusuuringute Ühiskeskuse võrdlusaruanne tööstusheidete direktiiviga hõlmatud käitistest pärit heite seire kohta – tulemustele suunatud seire, ROM); b) parandus- ja ennetusmeetmed; c) dokumenteerimine; d) sõltumatu (võimaluse korral) sise- või väliskontroll, et teha kindlaks, kas keskkonnajuhtimissüsteem toimib kavatsuste kohaselt ja kas seda rakendatakse ning järgitakse nõuetekohaselt; 6) keskkonnajuhtimissüsteemi ja selle jätkuva sobivuse, piisavuse ja tõhususe hindamine tippjuhtkonna poolt; 7) puhtama tehnoloogia arengu jälgimine; 8) uute seadmete projekteerimise ajal seadmete tulevase demonteerimise ning kogu nende tööea jooksul aset leidva keskkonnamõjuga arvestamine; 9) korrapäraste sektorisiseste võrdlusanalüüside (nt EMASi valdkondlik viitedokument) rakendamine. Konkreetselt kodulindude ja sigade intensiivkasvatuse sektori puhul seisneb PVT ka järgmistele tunnustele lisamises keskkonnajuhtimissüsteemi: 10) müratekke piiramise kava rakendamine (vt PVT 9); 11) lõhnatekke piiramise kava rakendamine (vt PVT 12). Kohaldatavusega seotud tehnilised kaalutlused Keskkonnajuhtimissüsteemi ulatus (nt üksikasjalikkus) ja laad (nt standarditud või mittestandarditud) on üldiselt seotud käitise laadi, suuruse ja keerukusega ning võimalike keskkonnamõjudega.	IRPP	PVT 1

2.	Juhtimine	Hea töökorraldus	<p>a) Tegemist on olemasoleva kaitisega. Ei kohaldu olemasolevale kaitisele;</p> <p>b) Ettevõtte juhtkond hoiab end pidevalt kursis antud kaitise tegevust otseselt reguleeriva seadusandluse nõuetega, sõltuvalt vajadusele suunatakse vastutavaid töötajaid koolitustele; selgitatakse välja koolitusvajadus. Nõuded koolitusele täidetud;</p> <p>c) Ettevõttes on koostatud üldine tuleohutusjuhend ning hädaolukordades valmisoleku protseduur. Lisaks on antud töötajatele juhised tegutsemises hädaolukorras. Rekonstrueerimise käigus on koostatud kanalisatsioonitrasside ja kogumiskaevude plaanid. Töötajad on teadlikud puurkaevu asukohast, sanitaarkaitsealast, heitvee kogumiskaevudest ja nõuetest. Ettevõttes on olemas vahendid, mida saab kasutada reostuse tõrjeks;</p> <p>d) Jooksvalt ja igapäevaselt toimub tehnoloogiaseadmete korrasoleku kontroll, rikete esinemisel korraldatakse koheselt nende kõrvaldamine Koolitatud töötaja kahjuritõrje teostamiseks. Kahjuritõrje plaanid ja korraline seire näriiliste kastide üle. Veg perioodil ümbruse niitmine ja korrahoid. Talvine lumelükkamine;</p> <p>e) Surnud loomad ladustamist ei toimu. Toimub kogumine suletud konteineritesse ja regulaarne vedu kaitlustehasesse.</p>	<p>PVT 2. Keskkonnamõju vähendamiseks ja üldise tulemuslikkuse parandamiseks on PVT kasutada kõiki allpool esitatud tehnikaid.</p> <p>a) Kaitisele või kaitiseosale sobiva asukoha valimine ja tegevuse ruumiline korraldamine nii, et: — vähendada loomade ja materjalide (sealhulgas sõnniku) vedu; — tagada piisav kaugus kaitset vajavatest tundlikest aladest; — võtta arvesse valitsevaid ilmastikutingimusi (nt tuul ja sademed); — arvestada kaitise potentsiaalset tulevast arenguvõimet; — vältida vee saastamist.</p> <p>b) Õpetada ja koolitada personali, eelkõige seoses järgmisega: — asjaomased määrused, loomakasvatus, loomaterivishoid ja loomade heaolu, sõnnikukäitus, töötajate turvalisus; — sõnnikuvedu ja -laotamine; — tegevuste kavandamine; — hädaolukorras valmistumine ja hädaolukorra ohjamine; — seadmete remont ja hooldus.</p> <p>c) Koostada hädaolukorra lahendamise kava selliste ootamatute heidete ja juhtumitega tegelemiseks nagu veekogu saastamine. See võib hõlmata järgmist: — kaitise plaan, millel on näidatud äravoolusüsteemid ja vee-/ heitveeallikad; — tegevuskavad teatavatele võimalikele sündmustele (nt tulekahju, lägahoidla lekkimine või purunemine, kontrollimatu äravool sõnnikuaunast, õli mahavoolamine) reageerimiseks; — kättesaadavad seadmed reostusjuhtumiga tegelemiseks (nt seadmed drenide sulgemiseks, kraavide tammistamiseks, varilauad õlireostuse piiramiseks).</p> <p>d) Korrapäraselt kontrollida, parandada ja hooldada hooneid ja seadmeid, nagu: — lägahoidlad, et varakult kindlaks teha kahjustused, seisukorra halvenemine või leke; — lägapumbad, segistid, separaatorid, niisutid; — vee ja söödaga varustamise süsteemid; — ventilatsioonisüsteem ja temperatuurianturid; — silod ja transpordiseadmed (nt ventiilid, torud); — õhupuhastussüsteemid (nt korrapärane kontrollimine). See võib hõlmata kaitise puhtust ja kahjuritõrjet.</p> <p>e) Ladustada surnud loomad sellisel viisil, et vältida või vähendada heidet.</p> <p>Kohaldatavus: b), c), d), e) on üldkohaldatavad, a) Ei pruugi olla üldkohaldatav olemasoleva kaitise/kaitiseosa puhul.</p>	IRPP	PVT 2
----	-----------	------------------	--	--	------	-------

3.	Söötmine	Söötmise korraldus	<p>a) Kasutatakse tasakaalustatud söödaratsioone. Broileri kasvuperioodil valmistatakse sööt 5 erineva söödaretsepti järgi erinevatel kasvuetappidel;</p> <p>b) Ratsioon on koostatud vastavalt looma füsioloogilisele tarbele. Vt eelmist;</p> <p>c) Pidev söödaretseptide optimeerimine, oma söödatehas. Jälgitavus;</p> <p>d) Sööt sisaldab aminohappeid.</p> <p>Nüld on analüüsi järgi - 27,25 kg/t. Sõnniku kogus Ülgase farmis 810 t (käitaja statistika kohaselt). Aastaga toodetav üldN kogus on 0,39 kg N/loomakoht/aasta.</p>	<p>PVT 3. Et vähendada eritatud üldlammastiku kogust ja sellega ammoniaagiheidet, rahuldades samal ajal loomade toitainevajadused, on PVT kohaldada söödaratsiooni koostamise ja söötmise strateegiat, mis hõlmab ühte või mitut allpool esitatud tehnikatest.</p> <p>a) Vähendada toorvalgu sisaldust, kasutades tasakaalustatud lammastikusaldusega sööta, mis põhineb energiavajadustel ja seeditavatel aminohapetel.</p> <p>b) Mitmeetapiline söötmine söödaratsiooniga, mis on kohandatud konkreetse kasvatusperioodi nõuetele.</p> <p>c) Asendamatute aminohapete kontrollitud koguste lisamine vähese toorvalgusisaldusega söödale.</p> <p>d) Kasutada lubatud söödalisandeid, mis vähendavad eritatavat üldlammastikku.</p> <p>Kohaldatavus: a), b) ja d) on üldkohaldatavad, c) Kohaldamine võib olla piiratud, kui vähese valgusisaldusega sööt ei ole majanduslikult kättesaadav. Sünteetilised aminohapped ei ole mahepõllunduslikus loomakasvatuses lubatud.</p> <p>PVTga saavutatav eritatud üldlammastiku (väljendatakse N-na) kogus (eritatud kg N/loomakoht/aasta): broilerid: 0,2–0,6.</p>	IRPP	PVT 3
4.	Söötmine	Söötmise korraldus	<p>a) Kasutatakse erinevaid söötasid, sööt valmistatakse broileri kasvuperioodil 5 erineva retsepti järgi. Sööt koosneb segust, mis sobitab fosforiga varustamise täpsemini looma fosforivajadustega, sõltuvalt looma kehamassist ja/või kasvatusetapist Söödale lisatakse vastavalt EU määrusele lubatud lisaaineid, mis parandavad seedimist ja mõjutavad mikrofloorat. kasutusel Enzymmyc P söödalisand, mis sisaldab 6-Fütaasi);</p> <p>b) Kasutatakse vastavalt EU määrusele söödalisandeid. Kasutusel Enzymmyc P söödalisand, mis sisaldab 6-Fütaasi;</p> <p>c) Kasutatakse vastavalt EU määrusele söödalisandeid.</p> <p>Püld on analüüsi järgi - 5,55 kg/t. Sõnniku kogus Ülgase farmis 810 t (käitaja statistika alusel). Aastaga toodetav üldfosfori kogus on 0,18 kg P2O5/loomakoht/aasta.</p>	<p>PVT 4. Et vähendada eritatud üldfosforit, rahuldades samal ajal loomade toitainevajadused, on PVT kohaldada söödaratsiooni koostamise ja söötmise strateegiat, mis hõlmab ühte või mitut allpool esitatud tehnikatest.</p> <p>a) Mitmeetapiline söötmine söödaratsiooniga, mis on kohandatud konkreetse kasvatusperioodi nõuetele</p> <p>b) Kasutada lubatud söödalisandeid, mis vähendavad eritatavat üldfosforit (nt fütaas)</p> <p>c) Kasutada hästi seeditavaid anorgaanilise fosfaate tavapäraste fosforiallikate osaliseks asendamiseks söödas</p> <p>Kohaldatavus: a) üldkohaldatav; b) Fütaas ei pruugi olla kasutatav mahepõllunduslikus loomakasvatuses; c) Üldkohaldatav nende piirangute raames, mis on seotud hästi seeditavate anorgaaniliste fosfaatide kättesaadavusega.</p> <p>PVTga saavutatav eritatud üldfosfori (väljendatakse P2O5-na) kogus (eritatud kg P2O5/loomakoht/aasta): broilerid: 0,05–0,25.</p>	IRPP	PVT 4

5.	Veekasutus	Tõhus veekasutus	<p>a) Lindlates omaseireks lisaveemõõtjad;</p> <p>b) Jooksvalt jälgitakse veevarustusseadmete toimimist, lekete avastamisel korraldatakse lekke kõrvaldamine;</p> <p>c) Lautade ja inventari pesu toimub kõrgsurvepesuritega;</p> <p>d) Jootmiseks on automaatsnippeljooturid, joogivesi alati kättesaadav, jooksvalt jälgitakse jooturite toimimist, vajadusel kõrvaldatakse rikked. Joogivee kulu omaseire;</p> <p>e) Jälgitakse veemõõtuuri taatlemistähtaega.</p>	<p>PVT 5. Vee tõhusaks kasutamiseks on PVT kombineerida allpool esitatud tehnikaid.</p> <p>a) Dokumenteerida veekasutust</p> <p>b) Teha kindlaks veelekked ja need kõrvaldada</p> <p>c) Kasutada loomakasvatushoone ja seadmete puhastamiseks kõrgsurvepuhasteid</p> <p>d) Valida konkreetse loomakategooria puhul sobivad seadmed (nt nippeljooturid, ümarjooturid, veerennid) ja kasutada neid, tagades samal ajal vee kättesaadavuse (piiramatu jootmine)</p> <p>e) Joogiveeseadmete korrapärane kalibreerimine, et vajadusel tõestada nende korrasolekut</p> <p>f) Taaskasutada puhastusveena saastamata vihmavett</p> <p>Kohaldatavus: a), b), d), e) on üldkohaldatavad; c) Ei ole kohaldatav lindlate puhul, kus kasutatakse kuivpuhastussüsteeme; f) Suurte kulude tõttu ei pruugi olla kohaldatav olemasoleva käitise suhtes. Kohaldatavust võivad piirata bioohutusosalased riskid.</p>	IRPP	PVT 5
6.	Veekasutus	Heitvee tekke vähendamine	<p>a) Broilerite pidamisala üldpind on kasutatav lindude poolt;</p> <p>b) Veekasutusel tagatakse lindudele vajalik joogivesi. Pesuks kasutatakse kõrgsurvepesureid. Kuiivkoristus. Automaatsnippeljootjad. Veetrassid rekonstrueeritud;</p> <p>c) Vihmavee kasutamine, ei ole vajadust.</p>	<p>PVT 6. Heitvee tekke vähendamiseks on PVT kombineerida järgmisi tehnikaid.</p> <p>a) Hoida reostuvad jalutus- ja puhkealad võimalikult väikesed</p> <p>b) Viia veekasutus miinimumini</p> <p>c) Eraldada saastamata vihmavesi reoveevoogudest, mida on vaja puhastada</p> <p>Kohaldatavus: a), b) on üldkohaldatavad; c) Ei pruugi olla kohaldatav olemasoleva käitise suhtes.</p>	IRPP	PVT 6
7.	Veekasutus	Heitvee vettehte vähendamine	<p>a) Kasutusel reovee kogumismahutid. Lindalte pesuveele 2*30 m3 reovee mahuti. Olimehoone juures 5 m3 mahuti;</p> <p>b) Reovesi puhastakse veeettevõttes. Teisaldatakse purgimiskaevu või biogaasi tootvasse käitisesse;</p> <p>c) Ei laotata. Vedu paakautoga purgimissõlme või biogaasi tootvasse käitisesse.</p>	<p>PVT 7. Heitvee vettehte vähendamiseks on PVT kasutada üht alljärgnevat tehnikat või nende kombinatsioone.</p> <p>a) Juhtida reovesi selleks ettenähtud mahutisse või lägahoidlasse</p> <p>b) Puhastada reovett</p> <p>c) Reovee laotamine, nt kasutades selliseid niisutussüsteeme nagu sprinkler, teisaldatav niisuti, paakauto, vooliktoitega pihusti</p> <p>Kohaldatavus: a), b) on üldkohaldatavad; c) Kohaldatavus võib olla piiratud käitisega piirneva sobiva maa piiratud kättesaadavuse tõttu. Kohaldatav üksnes tõendatult madala saastatuse tasemega reovee puhul.</p>	IRPP	PVT 7

8.	Energiakasutus	Tõhus energiakasutus	<p>a) Kõik seadmed on uued. Jahutusseadmed puuduvad. Ei ole vajalikud;</p> <p>b) Automatiseeritud juhtimine;</p> <p>c) Laed soojustatud. Olemasolevad ehitised;</p> <p>d) Luminofoorlambid;</p> <p>e) Ei kohaldu. Olemasolev ehitis, puudub vajalik maa-ala;</p> <p>f) Ei kohaldu. Olemasolev ehitis, puudub vajalik maa-ala;</p> <p>g) Ei kohaldu. Olemasolev ehitis, puudub vajalik maa-ala;</p> <p>h) Antud pidamisviisi juures ei ole võimalik kohaldada. Tuleb tagada nõutud CO2 ja NH3 sisaldus lauda õhus. Ei toimu üle ventileerimist. Pidev automaatne ventilatsioonisüsteemide kontroll.</p>	<p>PVT 8. Energia tõhusaks kasutamiseks käitises on PVT kombineerida allpool esitatud tehnikaid.</p> <p>a) Suure tõhususega kütte-/jahutus- ja ventilatsioonisüsteemid</p> <p>b) Kütte-/jahutus- ja ventilatsioonisüsteemide optimeerimine ja juhtimine, eriti õhupuhastussüsteemi kasutamisel</p> <p>c) Loomapidamishoone seinte, põrand ja/või lae soojustamine</p> <p>d) Energiatõhusa valgustuse kasutamine</p> <p>e) Soojusvahetite kasutamine. Võib kasutada ühte järgmistest süsteemidest: 1) õhk-õhk; 2) õhk-vesi; 3) õhk-maa.</p> <p>f) Soojuse saamiseks soojuspumpade kasutamine</p> <p>g) Soojuse taaskasutamine köetud ja jahutatud, allapanuga kaetud põrandatega (Combideck-süsteem)</p> <p>h) Loomuliku ventilatsiooni kasutamine</p> <p>Kohaldatavus: b), d) on üldkohaldatavad; a) Ei pruugi olla kohaldatav olemasoleva kaitise või kaitiseosa suhtes; c) Ei pruugi olla kohaldatav kaitise või kaitiseosa suhtes, milles kasutatakse loomulikku ventilatsiooni. Soojustamine ei pruugi struktuuriliste piirangute tõttu olla kohaldatav olemasoleva kaitise või kaitiseosa puhul; e) Kuna õhk-maa tüüpi soojusvaheti jaoks on vaja suurt maa-ala, on see kohaldatav üksnes siis, kui on vaba ruumi; f) Maasoojusel põhinevate horisontaalsete torudega soojuspumpade kasutamine on piiratud, kuna nende jaoks on vaja vaba ruumi; g) Ei kasutata sigalate puhul. Kohaldatavus sõltub võimalusest paigaldada ringlusvee jaoks suletud maa-alune hoidla; h) Ei kasutata tsentraliseeritud ventilatsioonisüsteemiga kaitiste või kaitiseosade puhul. Sigalates ei pruugi see olla kohaldatav: —allapanuga põrandatega pidamissüsteemide puhul soojas kliimas; —allapanuta põrandatega või ilma kaetud soojustatud latriteta (nt kuudid) pidamissüsteemide puhul külmas kliimas.</p>	IRPP	PVT 8
9.	Kogu käitis (müra)	Müra vähendamine/ohjamine	<p>a) Olemasolev käitis. Vastab üldplaneeringule ja detailplaneeringule;</p> <p>b) Olemasolev käitis. Söödapunktid optimaalse suurusega, mis tagavad miinimumtranspordi;</p> <p>c) Antud meetmed on kaitise töös rakendatavad. Sõnnik viiakse ära suurte autodega. Sõnnikut territooriumil ei käidelda;</p> <p>d) Kasutusel kaasaegsed seadmed madala müratasemega;</p> <p>e) Müra ei ole probleemiks. Ei kasutata jahutusseadmeid. Söödatransporditööriid lindlas ei tekita müra väljapoolsele;</p> <p>f) Ei ole aktuaalne. Müratõkkena töötavad ka lindlahooned ja kõrghaljastus.</p>	<p>PVT 10. Müra ärahoidmiseks või, kui see ei ole võimalik, selle vähendamiseks on PVT kasutada ühte allpool nimetatud tehnikat või nende kombinatsiooni.</p> <p>a) Tagada kaitise või kaitiseosa piisav kaugus tundlikest aladest</p> <p>b) Seadmete asukoht - Müratase on võimalik vähendada järgmiselt: i) suurendades kaugust müra tekitaja ja vastuvõtja vahel (paigutades seadmed tundlikest aladest võimalikult kaugemale); ii) viies miinimumini sööda tarnimise torude pikkuse; iii) paigaldades söödakonteinerid või -silod, et viia sõidukite</p> <p>c) Töökorralduslikud meetmed - Need hõlmavad näiteks järgmisi meetmeid: i) kui võimalik, sulgeda hoone ukseid ja suuremad avad, eriti söötmise ajal; ii) lasta seadmeid käitada kogunud töötajatel; iii) kui võimalik, vältida mürarikast tegevust öösel ja nädalavahetusel; iv) näha ette mürataseme kontrollimine hooldustööde käigus; v) kui võimalik, käitada söödaga täielikult täidetud konveiereid ja transportööre; vi) hoida sõnnikust puhastatavad väljalad võimalikult väikesed, et vähendada sõnnikukoristruktorist lähtuvat müra.</p> <p>d) Vähest müra tekitavad seadmed - Need hõlmavad seadmeid, nagu: i) kõrgefektiivsed ventilaatorid, kui loomulik ventilatsioon ei ole võimalik või piisav; ii) pumbad ja kompressorid; iii) söötmissüsteem, mis vähendab söötmiseelseid mõjureid (nt söötmissüsteem (söödakolu), piiramatu söötmise passiivautomaat, kompaktdosaator).</p> <p>e) Müratõrjeseadmed - Need hõlmavad järgmist: i) helisummutajad; ii) vibratsiooni isoleerimise võtted; iii) mürarikaste seadmete (nt jahutusseadmed, pneumotransporditööriid) sulgemine ümbrisesse; iv) hoonete helikindluse suurendamine.</p> <p>f) Müra vähendamine - Müra levikut saab vähendada, kui seada tõkked müraallikate ja vastuvõtjate vahele.</p> <p>Kohaldatavus: c) on üldkohaldatav; a) Ei pruugi olla kohaldatav olemasoleva kaitise või kaitiseosa puhul; b) Olemasoleva kaitiseosa puhul võivad ümberpaigutamist piirata ruumpuudus või ülemäärased kulutused; d) iii on kohaldatav üksnes sigalate puhul. Piiramatu söötmise passiivautomaate kasutatakse üksnes siis, kui seadmed on uued või välja vahetatud või kui loomadele pole vajalik piiratud söötmine; e) Kohaldatavus võib olla piiratud ruuminõuetega ning tervise ja ohutusega seotud küsimuste tõttu. Ei ole kohaldatav müra neelavate materjalide puhul, mis takistavad kaitise või kaitiseosa tõhusat puhastamist; f) Ei pruugi olla üldkohaldatav bioohutusosalstel kaalutlustel.</p>	IRPP	PVT 10

10.	Kogu käitis (tolmuheide)	Tolmu vähendamine/ohjamine	Allapanumaterjal saepuru või jämedakoeline turvas. Allapanu aetakse laiali traktoriga ja käsitsi kombineeritult. Söödaks kasutatakse granuleeritud sööta. Ventilatsioonimahud on reguleeritud loomade heaolu nõuetega.	<p>PVT 11. Igast loomapidamishoonest lähtuva tolmuheite vähendamiseks on PVT kasutada ühte allpool esitatud tehnikatest või nende kombinatsiooni.</p> <p>a) Vähendada tolmu teket loomakasvatushoones. Selleks võib kasutada järgmiste tehnikate kombinatsiooni:</p> <p>1. Kasutada jämedamat allapanumaterjali (nt pigem pikki õlgi või puidulaaste kui hekselpõhku). Pikki õlgi ei kasutata lägapõhiste süsteemide puhul. 2. Kasutada värsket allapanu laotamisel vähe tolmu tekitavat tehnikat (nt käsitsi) - üldkohaldatav 3. Kohaldada piiramatut söötmist - üldkohaldatav 4. Kasutada kuivsoõta, granuleeritud sööta või lisada kuivsoõdasüsteemi taimedõllisandeid või sideaineid - üldkohaldatav 5. Varustada pneumaatiliselt täidetavad kuivsoõdalaod tolmu-separaatoritega - üldkohaldatav 6. Projekteerida hoones väikese õhuvoolukiirusega ventilatsioonisüsteem ja seda käitada. Kohaldatavust võivad piirata loomade heaoluga seotud kaalutlused.</p> <p>b) Vähendada loomapidamishoones tolmu kontsentratsiooni, kasutades ühte järgmistest tehnikatest:</p> <p>1. Vee pihustamine – kohaldatavust võib piirata loomade tundlikkus temperatuuri languse suhtes pihustamise ajal, eelkõige looma elu tundlikes etappides ja/või külma ja niiske kliima korral. Kohaldatavus võib samuti olla piiratud tahesõnnikusüsteemide suhtes kasvatusperioodi lõpul ammoniaagiheite kõrge taseme tõttu.</p> <p>2. Õli pihustamine – kohaldatav vaid lindlate puhul, kus on linnud, kes on vanemad kui umbes 21 päeva. Munakanadele ettenähtud linnukasvatushoones võib kohaldamist piirata hoones olevate seadmete saastamise oht.</p> <p>3. Ionisatsioon - ei pruugi tehniliste ja/või majanduslike põhjuste tõttu olla kohaldatav sigalate või olemasolevate lindlate puhul.</p> <p>c) Heitõhu käitlemine õhupuhastussüsteemi abil, nagu: 1) vesipüüdur - Kasutatakse üksnes tunnelventilatsioonisüsteemiga käitise või käitiseosa puhul. 2) kuivfilter - Kasutatakse üksnes tunnelventilatsioonisüsteemiga lindlate puhul. 3) märgskraber 4) happepõhine märgskraber 5) bioskraber (ehk niisutusega õhubiofilter) 6) kahe- või kolmeetapiline õhupuhastussüsteem. Tehnikad 3) – 6) - ei pruugi suure rakenduskulu tõttu olla üldkohaldatavad. Kohaldatav olemasoleva käitise või käitiseosa suhtes, kus on tsentraliseeritud ventilatsiooni süsteemi. 7) biofilter - Kasutatav vaid lägapõhise käitise või käitiseosa puhul. Biofiltri puhul on loomapidamishoone juures vaja piisavat pinda, et mahutada filtriplokke. Nimetatud tehnikad ei pruugi suure rakenduskulu tõttu olla üldkohaldatavad. Kohaldatav olemasoleva käitise või käitiseosa puhul, kus on tsentraliseeritud ventilatsiooni süsteemi.</p>	IRPP	PVT 11
11.	Kogu käitis (lõhnaheide)	Lõhnaheite vähendamine/ohjamine	<p>a) Olemasolev ehitis;</p> <p>b) Sügavallapanu tehnoloogia. Lindal temperatuur ja niiskus reguleeritud nii, et tahesõnniku kuivainesisaldus võimalikult kõrge. Nippeljootjate all on veekogumise alused, et vältida sõnniku märgumist. Sõnniku eemaldamine lindlast toimub lühikese aja jooksul. Farmi territooriumil sõnnikut ei ladustata;</p> <p>c) Olemasolevad lindla. Haljastuse olemasolu. Seinaventiilatorid asuvad lindla mustal poolel. Rekonstrueerimisel on võimalusel parem lindla puhta ja musta poole osa arvestatud. Ventilatsiooni kasutus automatiseeritud ja optimaalne;</p> <p>e) Sõnnikut ei ladustata antud käitise territooriumil;</p> <p>g) Ettevõtte sõnnikut ei laota.</p>	<p>PVT 13. Lõhnatekke ärahoidmiseks, või kui see ei ole võimalik, siis lõhnade käitise levimise ja/või selle mõju vähendamiseks on PVT kasutada allpool nimetatud tehnikate kombinatsiooni.</p> <p>a) Tagada käitise või käitiseosa piisav kaugus tundlikest aladest. Ei pruugi olla kohaldatav olemasoleva käitise või käitiseosa suhtes.</p> <p>b) Kasutada pidamissüsteemi, mille puhul rakendatakse üht järgmistest põhimõtetest või nende kombinatsiooni: —loomade ja pindade kuiva ja puhtana hoidmine (nt vältida sööda mahavalgumist, vältida sõnnikut osalise respõrandaga lamamisaladel); —heidet tekitava sõnnikupinna vähendamine (nt kasutada metall- või plastikreste, väiksema katmata sõnnikupinnaga renne); —sõnniku sagedane eemaldamine välisesse (kaetud) sõnnikuhoidlasse; —sõnniku temperatuuri langetamine (nt lägajahutuse abil) ja sisekeskkonna temperatuuri langetamine; —sõnnikupinna kohal õhu voolu kiiruse vähendamine; —allapanupõhistes süsteemides allapanu hoidmine kuivana ja aeroobsetes tingimustes. Sisekeskkonna temperatuuri langetamine ja õhu voolu kiiruse vähendamine ei pruugi olla loomade heaoluga seotud kaalutlustel kohaldatav. Läge eemaldamine loputamise abil ei ole intensiivse lõhnatekke tõttu kohaldatav tundliku ala lähedal paikneva seakasvatusevõtte puhul.</p> <p>c) Optimeerida heitõhu loomapidamishoonest väljutamise tingimusi ühe või mitme järgmise tehnika abil: —väljalaskekõrguse suurendamine (nt lasta heitõhk välja katusest kõrgemalt, tuulutuskorstnad, juhtida heitõhk kõrvale katuseharja alt, mitte seinte alaosa kaudu); —vertikaalse väljalaskega ventilatsiooni kiiruse suurendamine; —välisõhuke (nt puude) tõhus paigaldamine, et parandada väljuva õhuvoolu segunemist; —deflektori katete lisamine seinte alumistes osades paiknevatele väljalaskeavadetele, et heitõhku maapinna poole suunata; —heitõhu hajutamine loomapidamishoone küljel, mille fassaad avaneb tundlikust alast vastaspoole; —paigutada loomulikult ventileeritava hoone katuseharja telg risti valitseva tuulesuunaga. Katuseharja õige orienteerimine ei ole kohaldatav olemasoleva käitise puhul.</p> <p>d) Kasutada õhupuhastussüsteemi, nagu: 1) bioskraber (ehk niisutusega õhubiofilter); 2) biofilter; 3) kahe- või kolmeetapiline õhupuhastussüsteem. Nimetatud tehnikad ei pruugi suure rakenduskulu tõttu olla üldkohaldatavad. Kohaldatav olemasoleva käitise või käitiseosa puhul, kus kasutatakse tsentraliseeritud ventilatsioonisüsteemi. Biofilter on kasutatav üksnes lägapõhise käitise või käitiseosa puhul. Biofiltri puhul on vaja loomapidamishoone juures piisavat pinda, et mahutada filtriplokke.</p> <p>e) Sõnniku ladustamiseks kasutada ühte või mitut järgnevalt loetletud tehnikat: 1. Katta ladustatud läga või tahesõnnik Kohaldatavus läga puhul vt PVT 16.b. Kohaldatavus tahesõnniku puhul vt PVT 14.b. 2. Valida hoidla asukoht, võttes arvesse üldist tuulesuunda ja/või võtta meetmeid tuule kiiruse vähendamiseks lao ümber ja kohal (nt puud, looduslikud tõkked) - üldkohaldatav 3. Viia läga segamine miinimumini – üldkohaldatav.</p> <p>f) Töödelda sõnnikut ühega järgmistest tehnikatest, et vähendada lõhnaheidet sõnniku laotamise ajal (või enne seda): 1. Läge aeroobne käärimine (õhustamine) Kohaldatavus vt PVT 19.d. 2. Kompostida tahesõnnik Kohaldatavus vt PVT 19.f. 3. Anaeroobne käärimine Kohaldatavus vt PVT 19.b.</p> <p>g) Sõnniku laotamiseks kasutada ühte või mitut järgnevalt loetletud tehnikat: 1. Kasutada lailaoturit (lohisvoolik) või laoturit, millega läga viiakse pinnase pinnalähedasse või süvakihti. Kohaldatavus vt PVT 21.b, PVT 21.c või PVT 21.d. 2. Viia sõnnik mulda võimalikult kiiresti Kohaldatavus vt PVT 22.</p>	IRPP	PVT 13

12.	Tahesõnniku hoidmine	Sügavallapanusõnniku tehnoloogiaga lindlad	Käitise territooriumil sõnnikut ei ladustata: ettevõtte sõnnikuhooldla asub Maardu külas Komposteerimisväljaku nimelisel maaüksusel (katastritunnus 24504:003:0377, kinnistu registrios nr 9704202). Samas sinna ladustatakse väikseid koguseid ainult vajadusel. Sõnnik antakse lepingupartnerile kohe farmist välja viimisel.	PVT 14. Tahesõnniku ladustamisel tekkiva ammoniaagi õhkuheite vähendamiseks on PVT kasutada ühte või mitut järgnevalt nimetatud tehnikat. a) Vähendada heidet tekitava pinna pindala ja tahesõnniku patarei (auna) mahu suhet; b) Katta tahesõnniku patareid (aunad); c) Ladustada kuivatatud tahesõnnikut hooldlas.	IRPP	PVT 14
13.	Tahesõnniku hoidmine	Sügavallapanusõnniku tehnoloogiaga lindlad	Käitise territooriumil sõnnikut ei ladustata: ettevõtte sõnnikuhooldla asub Maardu külas Komposteerimisväljaku nimelisel maaüksusel (katastritunnus 24504:003:0377, kinnistu registrios nr 9704202). Samas sinna ladustatakse väikseid koguseid ainult vajadusel. Sõnnik antakse lepingupartnerile kohe farmist välja viimisel.	PVT 15. Tahesõnniku ladustamisest lähtuvate saasteainete pinnasesse- ja vetteheite vältimiseks või, kui see ei ole võimalik, vähendamiseks on PVT kasutada allpool esitatud tehnikate kombinatsiooni järgmises tähtsuse järjekorras.	IRPP	PVT 15
14.	Kogu tootmine (ammoniaagi heide)	Ammoniaagiheite vähendamise hindamine/arvutamine	Ammoniaagi heidet õhku on hinnatud kompleksloa õhusaaste peatükis.	PVT 23. Kogu kodulinnukasvatusega seotud tootmisprotsessist lähtuva ammoniaagiheite vähendamise hindamine või arvutamine, kasutades käitises rakendatud PVTd.	IRPP	PVT 23
15.	Heite ja tootmisprotsessi näitajate seire	Sõnnikuga erituva üldlammastiku ja üldfosfori seire	Sõnnikuanalüüsi võetud pisteliselt kuna ise sõnnikut ei laota. Sõnniku koostis stabiilne.	PVT 24. PVT on sõnnikuga erituva üldlammastiku ja üldfosfori seire, kasutades ühte järgmistest tehnikatest vähemalt allpool esitatud sagedusega. a) Arvutamine, kasutades lammastiku ja fosfori massibilanssi, mis põhineb söödakulul, toorvalgu sisaldusel söödas, üldfosforil ja loomade jõudluseel. Üks kord aastas iga loomakategooria puhul – üldkohaldatav; b) Hindamine, kasutades sõnniku üldlammastiku ja üldfosfori analüüside tulemusi. Üks kord aastas iga loomakategooria puhul – üldkohaldatav.	IRPP	PVT 24
16.	Heite ja tootmisprotsessi näitajate seire	Ammoniaagi õhuheite seire	Käitaja valib seire teostamiseks sobiva meetodi alljärgnevate variantide hulgas: a) Hindamine massibilansi põhjal, mis põhineb eritumisel ja igas sõnnikukäitlusetapis olemasoleval üldlammastikul (või üldisel ammoniakaasel lammastikul). b) Arvutamine ammoniaagi kontsentratsiooni ja ventilatsiooni kiiruse mõõtmise andmetest; mõõtmiseks kasutatakse ISO, siseriiklike või rahvusvahelisi standardtehnikaid või muid tehnikaid, mis tagavad samaväärse teadusliku tasemega andmete saamise. c) Hindamine heitetegurite põhjal.	PVT 25. PVT on ammoniaagi õhkuheite seire, kasutades ühte järgmistest tehnikatest vähemalt allpool esitatud sagedusega. a) Hindamine massibilansi põhjal, mis põhineb eritumisel ja igas sõnnikukäitlusetapis olemasoleval üldlammastikul (või üldisel ammoniakaasel lammastikul). Üks kord aastas iga loomakategooria puhul. Üldkohaldatav; b) Arvutamine ammoniaagi kontsentratsiooni ja ventilatsiooni kiiruse mõõtmise andmetest; mõõtmiseks kasutatakse ISO, siseriiklike või rahvusvahelisi standardtehnikaid või muid tehnikaid, mis tagavad samaväärse teadusliku tasemega andmete saamise. Iga kord, kui on toimunud oluline muutus vähemalt ühes järgmistest parameetritest: a) käitises kasvatatavate loomade tüüp; b) pidamissüsteem. Kohaldatav üksnes igast loomakasvatushoonest lähtuva heite suhtes. Ei ole kohaldatav käitise või käitiseosa suhtes, kuhu on paigaldatud õhupuhasustussüsteem. Sellisel juhul vt PVT 28. Mõõtmiskulude tõttu ei pruugi nimetatud tehnikad olla üldkohaldatavad; c) Hindamine heitetegurite põhjal. Üks kord aastas iga loomakategooria puhul. Üldkohaldatav.	IRPP	PVT 25

17.	Heite ja tootmisprotsessi näitajate seire	Tolmu õhkuheite seire	<p>Käitaja valib seire teostamiseks sobiva meetodi alljärgnevate variantide hulgast:</p> <p>a) Arvutamine tolmusisalduse ja ventilatsiooni kiiruse mõõtmise andmetest; mõõtmiseks kasutatakse ENi standardtehnikaid või muid (ISO, siseriiklikke või rahvusvahelisi) tehnikaid, mis tagavad samaväärse teadusliku tasemega andmete saamise.</p> <p>b) Hindamine heitetegurite põhjal.</p>	<p>PVT 27. PVT on igast loomapidamishoonest lähtuva tolmu õhkuheite seire, kasutades ühte järgmistest tehnikatest vähemalt allpool esitatud sagedusega.</p> <p>a) Arvutamine tolmusisalduse ja ventilatsiooni kiiruse mõõtmise andmetest; mõõtmiseks kasutatakse ENi standardtehnikaid või muid (ISO, siseriiklikke või rahvusvahelisi) tehnikaid, mis tagavad samaväärse teadusliku tasemega andmete saamise. Üks kord aastas. Kohaldatav üksnes igast loomakasvatushoonest lähtuva tolmuheite suhtes. Ei ole kohaldatav käitise või käitiseosa puhul, kuhu on paigaldatud õhupuhasüsteem. Sellisel juhul vt PVT 28. Mõõtmiskulude tõttu ei pruugi nimetatud tehnikad olla üldkohaldatavad.</p> <p>b) Hindamine heitetegurite põhjal. Üks kord aastas. Heitetegurite määramise kulude tõttu ei pruugi nimetatud tehnikad olla üldkohaldatavad. Heitetegureid võib saada ka Euroopa või muudest rahvusvaheliselt tunnustatud suunistest.</p>	IRPP	PVT 27
18.	Heite ja tootmisprotsessi näitajate seire	Tootmise omaseire	<p>a) Jälgitakse taadeldud veemõõtu abil;</p> <p>b) Jälgitakse voolumõõtu abil. Elektrienergia kulu fikseeritakse raamatupidamises. Tehnikajuht analüüsib energiakulu näitajaid;</p> <p>c) Jälgitakse vedelgaasi taset mahutis, kütusekulu fikseeritakse raamatupidamises. Kulu jälgitakse algtootmise juhi ja tehnikajuhi poolt;</p> <p>d) Jälgitakse vastava töötaja poolt, tehakse sissekandeid registrisse. Joogivee kulu, surmad, lindude arv registreeritakse igapäevaselt;</p> <p>e) Jälgitakse vastava töötaja poolt spetsiifilise ratsiooni alusel, üldine söödakulu fikseeritakse pidamisregisris. Sööt kaalutakse ja tuakse kohale saatelehtede alusel;</p> <p>f) Tekkinud sõnniku koguste üle peetakse arvestust.</p>	<p>PVT 29. PVT on protsessi näitajate jälgimine vähemalt üks kord aastas.</p> <p>a) Vee tarbimine. Andmete salvestamine, kasutades nt sobivaid mõõtureid või arveid. Peamisi vee tarbimise protsesse loomapidamishoones (puhastamine, söötmine jne) on võimalik jälgida eraldi. Peamiste vee tarbimise protsesside eraldi jälgimine ei pruugi olla kohaldatav olemasoleva käitise puhul, sõltuvalt veevarustusvõrgu konfiguratsioonist.</p> <p>b) Elektrienergia kulu. Andmete salvestamine, kasutades nt sobivaid mõõtureid või arveid. Loomapidamishoone elektritarbimist jälgitakse eraldi muu käitise või muude käitiseosade tarbimisest. Peamisi energia tarbimise protsesse loomapidamishoones (küte, ventilatsioon, valgustus jne) on võimalik jälgida eraldi. Peamiste energia tarbimise protsesside eraldi jälgimine ei pruugi olla kohaldatav olemasoleva käitise puhul, sõltuvalt energiarustusüsteemi konfiguratsioonist.</p> <p>c) Kütusekulu. Andmete salvestamine, kasutades nt sobivaid mõõtureid või arveid. Üldkohaldatav.</p> <p>d) Sissetulevate ja väljaminevate loomade arv, sealhulgas vajaduse korral sünnid ja surmad. Dokumenteerimine, kasutades nt olemasolevaid registreid.</p> <p>e) Söödakulu. Dokumenteerimine, kasutades nt arveid või olemasolevaid registreid.</p> <p>f) Sõnniku tekkimine. Dokumenteerimine, kasutades nt olemasolevaid registreid.</p>	IRPP	PVT 29

19.	Pidamisviis	Betoonpõrandal sügavallapanul pidamine	<p>Kasutusel sundventilatsioon ja lekkevaba jootmissüsteem. Sügavallapanu.</p> <p>NH3-na arvutuslikult ammoniaiak 0,078 kg NH3/loomakoht/aastas.</p>	<p>PVT 32. Igast broilerite ettenähtud linnukasvatushoonest lähtuva ammoniaagi õhkuheite vähendamiseks on PVT kasutada ühte allpool esitatud tehnikatest või nende kombinatsiooni.</p> <p>a) Sundventilatsioon ja lekkevaba jootmissüsteem (sügava allapanuga kõva põranda korral);</p> <p>b) Allapanu sundkuivatussüsteem, kasutades siseõhku (sügava allapanuga kõva põranda korral);</p> <p>c) Loomulik ventilatsioon koos lekkevaba jootmissüsteemiga (sügava allapanuga sileda põranda korral);</p> <p>d) Allapanu sõnnikutranspordööri ja sundõhkkuivatus (astmelise respõranda korral);</p> <p>e) Kõetud või jahutatud allapanuga põrand (Combideck-süsteemide korral);</p> <p>f) Sellise õhupuhasüsteemi kasutamine nagu: 1) happeline märgpuhasti; 2) kahe- või kolmeetapiline õhupuhasüsteem; 3) bioskraber (ehk niisutusega õhubiofilter).</p> <p>Kohaldatavus: a) on üldkohaldatav; b) olemasoleva kaitse või kaitseosa puhul sõltub sundõhkkuivatussüsteemi kohaldatavus lae kõrgusest. Sundõhkkuivatussüsteemid ei pruugi olla kohaldatavad sooja kliima korral, sõltuvalt sisetemperatuurist; c) loomuliku ventilatsiooni ei kasutata tsentraliseeritud ventilatsiooni süsteemiga kaitse või kaitseosa puhul. Loomulik ventilatsioon ei pruugi olla kohaldatav broilerite kasvatamise algetapis ning äärmuslike ilmastikutingimuste tõttu; d) olemasoleva kaitse või kaitseosa puhul sõltub kohaldatavus külgsente kõrgusest; e) kohaldatavus olemasoleva kaitse või kaitseosa puhul sõltub võimalusest paigaldada ringlusvee jaoks suletud maa-alune hoidla; f) ei pruugi suure rakenduskulu tõttu olla üldkohaldatav. Kohaldatav olemasoleva kaitse või kaitseosa puhul, kus kasutatakse tsentraliseeritud ventilatsiooni süsteemi.</p> <p>Parima võimaliku tehnika rakendamisega saavutatav lindlast lähtuva ammoniaagi (NH3-na väljendatud) õhkuheite tase: broilerid (lõppkaaluga kuni 2,5 kg) 0,01 - 0,08 (kg NH3/loomakoht/aasta).</p>	IRPP	PVT 32
-----	-------------	--	--	--	------	--------

T3. Lubatud heitepiirväärtused (HPV)

Jrk nr	PVT lühend	PVT number	Nimetus, aine või muu näitaja	Nimetus, aine või muu näitaja täpsustav kirjeldus	PVT heitetaseme (HT) vahemik	HT keskmistamise ajavahemik, seire sagedus, proovivõtu täpsustus	Lubatud HPV	HT ja HPV ühik	Erandi lõpp
1.	IRPP	PVT 32	Ammoniaak (NH3)	Broilerid (lõppkaaluga kuni 2,5 kg)	0,01–0,08	Aasta keskmine (seire lähtudes tabelis T8 ehk PVT 25 toodust).	0,08	kg NH3/loomakoht/aasta	

T4. Lubatud keskkonnatoime tasemed

Jrk nr	PVT lühend	PVT number	Valdkond	Toode/ protsess/ üksus või seade	PVT-KT vahemik	Lubatud KT	KT ühik
1.	IRPP	PVT 3	Söötamise korraldus	Broilerid (sõnnikuga eritatud üldlammastik, mis väljendatakse N-na)	0,2–0,6	0,6	Eritatud kg N/loomakoht/aasta
2.	IRPP	PVT 4	Söötamise korraldus	Broilerid (sõnnikuga eritatud üldfosfor, mis väljendatakse P2O5-na)	0,05–0,25	0,25	Eritatud kg P2O5/loomakoht/aasta

T5. Hoidlate ja mahutite kirjeldus ning kaitsemeetmed

Jrk nr	Hoidlad ja mahutid				Hoiustatav aine, toode, toore, abimaterjal, kemikaal, sõnnik, jääk vms	Meetmed		
	Tüüp	Maht m³	Maksimaalne ühel ajal hoitav			Hoidlate ja mahutite keskkonnakaitsemeetmed	PVT lühend	PVT number
		Kogus	Ühik					
1.	Maapealne metallmahuti	9,15	4,40	tonni	Vedeldatud naftagaas (LPG)	Välisõhk - Suletud lekkekindel mahuti. Suletud territoorium. Vesi - Suletud lekkekindel mahuti. Suletud territoorium. Pinna - Suletud lekkekindel mahuti. Suletud territoorium. Pinna- ja põhjavesi - Suletud lekkekindel mahuti. Suletud territoorium.		

T6. Keskkonnakaitse lisameetmed

Jrk nr	Meede/Tegevus	Meetme kirjeldus ja tehnika	Rakendamine
1.	Toorme säästlik kasutamine	Optimaalne söötmine vastavalt loomarühma füsioloogilisele toitefaktorite tarbele Söödakulu dokumenteerimine (arvestuse pidamine). Söödaretseptide optimeerimine, arvestades sõnnikuga eritatud üldlämmastiku ja -fosfori minimeerimise vajadust. Soovitav saavutatav eritatud üldlämmastiku (väljendatakse N-na) kogus peaks jääma allapoole järgneva vahemiku suurimat väärtust: broilerid: 0,2–0,6 (eritatud kg N/loomakoht/aasta). Soovitav saavutatav eritatud üldfosfori (väljendatakse P2O5-na) kogus peaks jääma allapoole järgneva vahemiku suurimat väärtust: broilerid: 0,05–0,25 (eritatud kg P2O5/loomakoht/aasta).	Pidev
2.	Kemikaalide säästlik kasutamine	Tõhus kemikaalide kasutus. Kemikaalide optimaalse kasutuskoguse leidmine. Töötajate teadlikkuse tõstmine ja kemikaalide kulu üle arvestuse pidamine.	Pidev
3.	Abimaterjalide säästlik kasutamine	Tõhus abimaterjalide kasutus. Abimaterjalide optimaalse kasutuskoguse leidmine. Töötajate teadlikkuse tõstmine ja abimaterjalide kulu üle arvestuse pidamine.	Pidev
4.	Vee säästlik kasutamine	Tõhus veekasutus. Pesuprotsesside optimeerimine, pesu survepesuriga, seadmete korrapärane hooldus lekete minimeerimiseks. Veetarbe üle arvestuse pidamine (kui võimalik, siis peamiste vee tarbimise protsesside, nagu söötmine ja puhastamine eraldi jälgimine).	Pidev
5.	Välisõhu saaste vältimine või vähendamine	Ammoniaagi heite ohje. Parimast võimalikust tehnikast (edasi PVT) tulenevate tehnikatega ammoniaagi heite (loomapidamishoonetest) hoidmine allpool PVT-järeldestes määratletud heitetaseme suurimat väärtust, mis on: broilerid (lõppkaaluga kuni 2,5 kg) - 0,08 (kg NH3/loomakoht/aasta).	Pidev
6.	Välisõhu saaste vältimine või vähendamine	Ammoniaagi heite ohje Jootmissüsteeme käitada nii, et välditakse veeleket ja vee valgumist allapanule, sh. jootmissüsteemis oleva surve jälgimine ja reguleerimine ainult pädeva isiku poolt.	Pidev
7.	Energia ja kütuse tõhus kasutamine	Tõhus energiakasutus. Kütte-/jahutus- ja ventilatsioonisüsteemide optimeerimine ja juhtimine. Energiatõhusa valgustuse kasutamine.	Pidev
8.	Jäätmetekke vältimine	Koostöö partneritega. Pidev koostöö arendamine ja parendamine tarnijatega (nt. toorme ja abimaterjalide puhul korduvkasutatavad pakendid, vähem pakendamist nõudvad lahendused, pakendivabad lahendused, kvaliteedikontroll).	Pidev
9.	Jäätmete muu taaskasutamine	Jäätmete lahuskogumine. Võimalikult paljude jäätmeliikide lahuskogumine tekkekohas, et vähendada segaolmejäätmete kogust.	Pidev
10.	Jäätmete kõrvaldamine	Jäätmeid ei kõrvaldata. Jäätmeid ei kõrvaldata (sh. ei põletata), vaid antakse üle vastavat luba omavale jäätmekäitlejale.	Pidev
11.	Müra vältimine või vähendamine	Müra ohje. Vältida mürarakast tegevust öösel ja nädalavahetusel.	Pidev
12.	Muud asjakohased meetmed	Töötajate pädevuse tagamine. Õpetada ja koolitada personali, eelkõige seoses järgmisega: 1) asjaomased määrad, loomakasvatus, loomatervishoid ja loomade heaolu, sõnnikukäitus, töötajate turvalisus; 2) sõnnikuvedu ja -laotamine; 3) tegevuste kavandamine; 4) hädaolukorras valmistumine ja hädaolukorra ohjamine; 5) seadmete remont ja hooldus.	Pidev
13.	Muud asjakohased andmed	Tootmise seire (sõnnikuga erituv üldlämmastik ja üldfosfor ning ammoniaagi ja tolmuhõõnede). Esitatavate andmete sisu ja nõuded on toodud tabelis T8.	Üks kord aastas

T7. Pinnase ja põhjavee saastatuse seire

Andmeid ei esitata, kuna need pole antud kontekstis asjakohased.

T8. Tootmise, jäätme- ja heitetekke ning heite keskkonnamõju omaseire tõhustamiseks kavandatud meetmed

Jrk nr	Meede/Tegevus	Meetme kirjeldus	Meetme rakendamise sagedus	Meetme rakendamise tähtaeg
1.	Tootmise seire	Sõnnikuga erituvu üldlämmastiku ja üldfosfori seire (iga loomakategooria kohta eraldi), kasutades ühte järgmistest tehnikatest: a) Arvutamine, kasutades lämmastiku ja fosfori massibilansi, mis põhineb söödakulul, toorvalgu sisaldusel söödas, üldfosforil ja loomade jõudlusel; b) Hindamine, kasutades sõnniku üldlämmastiku ja üldfosfori analüüside tulemusi. Seire tulemus väljendada kujul: üldlämmastik (eritatud kg N/loomakoht/aasta) ja üldfosfor (eritatud kg P2O5/loomakoht/aasta).	Üks kord aastas.	
2.	Tootmise seire	Ammoniaagi õhkuheite seire (iga loomakategooria kohta eraldi), kasutades ühte järgmistest tehnikatest: a) Hindamine massibilansi põhjal, mis põhineb eritumisel ja igas sõnnikukäitlusetapis olemasoleval üldlämmastikul (või üldisel ammoniakaasel lämmastikul). b) Arvutamine ammoniaagi kontsentratsiooni ja ventilatsiooni kiiruse mõõtmise andmetest; mõõtmiseks kasutatakse ISO, siseriiklike või rahvusvahelisi standardtehnikaid või muid tehnikaid, mis tagavad samaväärse teadusliku tasemega andmete saamise. c) Hindamine heitetegurite põhjal. Seire tulemus väljendada kujul: (kg NH3/loomakoht/aasta).	a ja c varianti kasutades on sagedus üks kord aastas. b varianti kasutades - iga kord, kui on toimunud oluline muutus vähemalt ühes järgmistest parameetritest: a) käitises kasvatatavate loomade tüüp; b) pidamissüsteem.	
3.	Tootmise seire	Igast loomapidamishoonest lähtuva tolmu õhkuheite seire, kasutades ühte järgmistest tehnikatest: a) Arvutamine tolmu sisalduse ja ventilatsiooni kiiruse mõõtmise andmetest; mõõtmiseks kasutatakse ENI standardtehnikaid või muid (ISO, siseriiklike või rahvusvahelisi) tehnikaid, mis tagavad samaväärse teadusliku tasemega andmete saamise. b) Hindamine heitetegurite põhjal. Seire tulemus väljendada kujul: kg PM10/loomakoht/aasta.	Üks kord aastas.	
4.	Tootmise seire	Protsessi alljärgnevate näitajate jälgimine: a) Vee tarbimine. b) Elektrienergia kulu. c) Kütusekulu. d) Sissetulevate ja väljaminevate loomade arv, sealhulgas vajaduse korral sünnid ja surmad. e) Söödakulu. f) Sõnniku tekkimine.	Üks kord aastas.	
5.	Muud asjakohased meetmed	Käitajal peab olema ülevaade tema valduses olevate jäätmete liigist, hulgast ja päritolust, jäätmekäitluse seisukohalt olulistest omadustest ning jäätmetest tulenevast ohust tervisele, keskkonnale või varale. Käitaja on kohustatud pidama pidevat arvestust oma tegevuses tekkinud, kogutud, hoitud või vaheladustatud, veetud, töödeldud, taaskasutatud või kõrvaldatud jäätmete liigi, hulga, omaduste ja tekke kohta.	Pidev	
6.	Muud asjakohased meetmed	Vähemalt 1 kord 3 aasta jooksul enne kevadise laotusperioodi algust määrata sõnniku kuivaineprotsent, kogulämmastik, taimedele omastatav lämmastik (ammooniumlämmastik ja nitraatlämmastik) ja kogufosfor. Käitise kohta võtta üks proov. Käitaja/proovivõtja peab tagama proovi esinduslikkuse (mitme lindla puhul ja võimaluse olemasolul keskmistada erinevate lindlate osaproovidest). Sõnnikuproov lasta analüüsida akrediteeritud laboratooriumis.	1 kord 3 aasta jooksul	

T9. Avariide vältimiseks ja avarii tagajärgede vähendamiseks kehtestatud kord ja juhised käitumiseks

Jrk nr	Tootisetapp, tehnoloogiaprotsess	Võimaliku avarii ohu kirjeldus	Avariide vältimiseks kehtestatud kord ja juhised käitumiseks (lühikirjeldus)	Avarii tagajärgede piiramiseks kehtestatud kord ja juhised käitumiseks (lühikirjeldus)	Kehtestatud korra ja juhiste ülevaatamise sagedus
1.	Linnukasvatus	Tulekahju	Tuleohutusjuhend ja vastutused ametijuhendites	Tuleohutusjuhend	Ülevaatus iga 2 a järel
2.	Linnukasvatus	Kanade laiaulatuslik haigestumine	Vastavalt veterinaar- ja toiduameti juhistele. Meetmed salmonelloosi tõkestamiseks	Bioohutuskava	Enamasti tegemist riiklike juhistega
3.	Linnukasvatus	Ventilatsiooni seiskumine, kanadel värske õhu ja vee puudumine	Elektrikäidu juhend. Leping käiduhoidajaga	Käiduleping	Ülevaatus iga 2 a järel

T10. Keskkonnamõju vältimine või vähendamine käitise sulgemise korral ja järelhoolduse meetmed

Tegevused käitise sulgemise korral	Käitises tegevuse lõpetamisel: Loomad realiseeritakse (müüakse). • Laudad tühjendatakse sõnnikust ja puhastatakse, sõnnik käideldakse vastavalt nõuetele, tagades seeläbi jääkreostuse tekke vältimise; • Olemasolev tooraine müüakse või antakse üle jäätmekäitlejale; • Kõik käitises olevad abimaterjalid, kemikaalid (sh. kütus) müüakse või antakse üle käitlusettevõttele; • Muu farmis kasutusel olev tehnika puhastatakse ja lülitatakse välja. Mobiilsed seadmed (traktorid, laadur jt. agregaadid) müüakse või võetakse kasutusele ettevõtte teises(tes) käitises(tes); • Suletakse kraanid ja veetorustik tühjendatakse (võimalusel); • Käitise territooriumil selle sulgemise ajal olevad jäätmed (nt. segaolmejäätmed ja ohtlikud jäätmed) antakse üle vastavat luba omavale jäätmekäitlejale, tagades nende nõuetekohase käitlemise; • Reovee kogumissüsteemid (kanalisatsiooni torustik ja settekaevud) tühjendatakse ja puhastatakse; • Kõik loomapidamishooned ja muud ehitised ning rajatised suletakse kõrvaliste isikutele ja loomadele juurdepääsu takistamiseks; • Farmihoonete lammutamisel ohtlike jäätmete tekkimisel tagatakse nende eraldi kogumine ning tava- ja ohtlike jäätmete nõuetekohane käitlemine.
Järelhoolduse meetmed	

T11. Ajutised erandid kompleksloa nõuetest

Andmeid ei esitata, kuna need pole antud kontekstis asjakohased.

T12. Nõuete jõustumise erisused

Andmeid ei esitata, kuna need pole antud kontekstis asjakohased.

Jäätmete käitlemine

J1. Käitluskoht ja selle asukoha andmed

Käitluskoha andmed

Jrk nr	1.			
Nimetus	Ülgase broilerifarm			
Keskkonnaregistrikood	JTK696124			
Aadress ja katastritunnus	Aadress	ADR ID	Katastritunnus	Objekti L-EST97 keskkoordinaadid
	Harju maakond, Jõelähtme vald, Ülgase küla, Kanala	514137	24504:004:0296	X: 6595169, Y: 560686
Plaan või kaart				
Number plaanil või kaardil				

J2. Andmed jäätmeliikide ja -koguste ning jäätmete kavandatava liikumise kohta kalendriaasta jooksul

Vorm ei ole asjakohane

J3. Lubatud jäätmekäitlustoimingud ning nende kirjeldus

Vorm ei ole asjakohane

J4. Jäätmete ladustamine

Vorm ei ole asjakohane

J5. Jäätmete vedu

Vorm ei ole asjakohane

J6. Jäätmekäitlustoimingule esitatavad tehnilised ja keskkonnakaitsenõuded

Tegevuse liigid	Tehnilised nõuded	Keskkonnakaitsenõuded	
		Kirjeldus	Rakendamine
Jäätmete kogumine ja sortimine	Liigiti tuleb koguda vähemalt järgmised jäätmeliigid: segaolmejäätmed, pakendid, ohtlikud jäätmed.	Tuleb kasutada kõiki võimalusi jäätmete sortimiseks nende tekkekohal. Vältida erinevate jäätmeliikide segunemist. Ohtlikud jäätmed koguda eraldi.	Pidev
Jäätmete vedu ja üleandmine	Jäätmeid peab vedama kinnises veovahendis pakitult või muul viisil nõnda, et nad ei satuks laadimise ega vedamise ajal keskkonda.	Käitaja on kohustatud andma tema valduses olevad jäätmed käitlemiseks üle vastavat luba omavale ettevõttele. Ohtlikud jäätmed tuleb üle anda ohtlike jäätmete käitlemiseks õigust (vastav keskkonnaluba või keskkonnakompleksluba) omavale ettevõttele.	Pidev
Ohtliku kemikaaliga (aine/segu) saastunud jäätmete käitlemine/hoiustamine	Järgida kemikaali ohutuskaardil toodud nõudeid käitlemisele ja hoiustamisele.	Juhuslikul sattumisel keskkonda järgida kemikaali ohutuskaardil toodud likvideerimis- ja ohutusmeetmeid.	Pidev

J7. Jäätmekäitluse alustamisel ja lõpetamisel rakendatavad tervise- ja keskkonnakaitseseetmed, sealhulgas jäätmekäitluskohtade järelhoolduse kava

Vorm ei ole asjakohane

J8. Jäätmekäitluskoha seirenõuded

Vorm ei ole asjakohane

J9. Prügila või jäätmehoidla liik

Vorm ei ole asjakohane

J10. Prügilasse või jäätmehoidlasse ladestatavad tavajäätmed

Vorm ei ole asjakohane

J11. Prügilasse või jäätmehoidlasse ladestatavad ohtlikud jäätmed

Vorm ei ole asjakohane

J12. Põletatavate ohtlike jäätmete minimaalne massivoog

Vorm ei ole asjakohane

Saasteainete viimine paiksest heiteallikast välisõhku

A1. Käitise kategooria

Nende tegevusalade EMTAKi koodid, millele luba antakse	
01471 - Kodulinnukasvatus	
Põletusseade	Ei
Keskmise võimsusega põletusseade	Ei
Suure võimsusega põletusseade	Ei
Orgaaniliste lahustite (k.a kemikaalides sisalduvate lahustite) kasutamine juhul, kui ületatakse vastavat THS 5.ptk künnist	Ei
Naftasaaduste, muude mootori- või vedelkütuste, kütusekomponentide või kütusesarnaste toodete laadimine (terminal või tankla)	Ei
Seakasvatus	Ei
Veisekasvatus	Ei
Kodulinnukasvatus	Jah
Kodulinnu kategooria	Kodulindude arv
Kana	57 000

E-PRTR registri kohustuslane	Ei
Kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise süsteemi kohustuslane	Ei

A2. Saasteainete lubatud heitkoguste (LHK) projekti koostaja

Vorm ei ole asjakohane

A3. Heiteallikad

Heiteallikas	Nr plaanil või kaardil	Nimetus	L-EST97 koordinaadid
Heiteallika keskkonnaregistri kood			
HEIT0008994	K1	Malmribikatel Viadrus G-300-13	X: 6595113, Y: 560726
HEIT0008995	S1	Väljatõmbekorstnad 1 lindlast	X: 6595204, Y: 560752
HEIT0008996	S2	Väljatõmbeava seinal 1 lindlast	X: 6595236, Y: 560724
HEIT0008997	S3	Väljatõmbekorstnad 2 lindlast	X: 6595137, Y: 560713
HEIT0008998	S4	Väljatõmbeava seinal 2 lindlast	X: 6595112, Y: 560685
HEIT0008999	S5	Väljatõmbekorstnad 3 lindlast	X: 6595172, Y: 560694
HEIT0009000	S6	Väljatõmbeava seinal 3 lindlast	X: 6595144, Y: 560660

A4. Välisõhku väljutatavate saasteainete loetelu ja nende lubatud heitkogused aastas

CAS nr	Nimetus	Heitkogus				
		Perioodi algus	Perioodi lõpp	Lubatud aastane heitkogus saasteainetele, mis on summeritud ka NMVOC või PM-sum heitkoguste all	Lubatud aastane heitkogus	Mõõtühik
7664-41-7	Ammoniaak	2020			4.47	t
10102-44-0	Lämmastikdioksiid	2020			0.267	t
630-08-0	Süsinikmonooksiid	2020			0.187	t
NMVOC	Mittemetaansed lenduvad orgaanilised ühendid	2020			0.012	t
7446-09-5	Vääveldioksiid	2020			0.003	t
PM-sum	Tahked osakesed, summaarsed	2020			0.003	t
PM10	Peened osakesed (PM10)	2020		0.003		t
PM2,5	Eriti peened osakesed (PM2,5)	2020		0.003		t
124-38-9	Süsinikdioksiid	2020			392.466	t

A5. Heiteallikad ning saasteainete lubatud hetkelised heitkogused heiteallikate kaupa

Heiteallikas	Heiteallika kood	Välisõhku väljutatud saasteaine				
		CAS nr	Nimetus	Heite liik	Heitkogus	
					Hetkeline kogus	Mõõtühik
Malmribikatel Viadrus G-300-13	HEIT0008994	10102-44-0	Lämmastikdioksiid	Tavaheide	0.012	g/s
		630-08-0	Süsinikmonooksiid	Tavaheide	0.009	g/s
		NMVOC	Mittemetaansed lenduvad orgaanilised ühendid	Tavaheide	0.001	g/s
		124-38-9	Süsinikdioksiid	Tavaheide	12.445	g/s
		7446-09-5	Vääveldioksiid	Tavaheide	0	g/s
		PM-sum	Tahked osakesed, summaarsed	Tavaheide	0	g/s
		PM10	Peened osakesed (PM10)	Tavaheide	0	g/s
		PM2,5	Eriti peened osakesed (PM2,5)	Tavaheide	0	g/s
Väljatõmbekorstnad 1 lindlast	HEIT0008995	7664-41-7	Ammoniaak	Tavaheide	0.014	g/s
Väljatõmbeava seinal 1 lindlast	HEIT0008996	7664-41-7	Ammoniaak	Tavaheide	0.033	g/s
Väljatõmbekorstnad 2 lindlast	HEIT0008997	7664-41-7	Ammoniaak	Tavaheide	0.014	g/s
Väljatõmbeava seinal 2 lindlast	HEIT0008998	7664-41-7	Ammoniaak	Tavaheide	0.033	g/s
Väljatõmbekorstnad 3 lindlast	HEIT0008999	7664-41-7	Ammoniaak	Tavaheide	0.014	g/s
Väljatõmbeava seinal 3 lindlast	HEIT0009000	7664-41-7	Ammoniaak	Tavaheide	0.033	g/s

RM on raskmetall. Raskmetallid on järgmised metallid ja poolmetallid ning nende ühendid: plii (Pb), kaadmium (Cd), elavhõbe (Hg), arseen (As), kroom (Cr), vask (Cu), nikkel (Ni), seleen (Se), tsink (Zn), koobalt (Co), vanaadium (V), tallium (Tl), mangaan (Mn), molübdeen (Mo), tina (Sn), baarium (Ba), berüllium (Be), uraan (U).

POSid on püsivad orgaanilised saasteained, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 850/2004 püsivate orgaaniliste saasteainete kohta lisas 1 nimetatud ained ja benso(a)püreen, benso(b)fluoranteen, benso(k)fluoranteen ning indeno(1,2,3-cd)püreen.

PCDDd/PCDFd on polüklooritud dibenso-p-dioksiinid ja dibensofuraanid.

A6. Saasteainete püüdeseadmed ja nende tööefektiivsuse kontrollimise sagedus

Andmeid ei esitata, kuna need pole antud kontekstis asjakohased.

A7. Saasteainete heitkoguste ja välisõhu kvaliteedi seire, saasteainete heitkoguste vähendamise tegevuskava koostamise jm eritingimused

Andmeid ei esitata, kuna need pole antud kontekstis asjakohased.

A8. Keskmise võimsusega põletusseadme heite piirväärtused

Andmeid ei esitata, kuna need pole antud kontekstis asjakohased.

Loa lisad

Andmeid ei esitata, kuna need pole antud kontekstis asjakohased.